

munkát eredményezett, s közelebb segítette a történettudományt a korszak politikai történetének jobb megismeréséhez. (*Magvető*, 1972.)

LENGYEL ANDRÁS

FÁBRI PÉTER: FOSZTÓKÉPZŐKKEL

Hálátlan feladat fiatal költő első könyvéről írni, s nem különösen üdös dolog ez Fábri Péter esetében sem.

Mint elsőkötetes költőt, ajánlani kellene az olvasónak versei bátorságáért, merészségéért, őszinteségéért. Ezt szívesen is tenném, ha nem ütköznék nála örökösen a mindenáron eredetiségre törekvésbe, a természetes áradás, a fegyverzettség hiányába; ha nem éreznék lépten-nyomon erőltettnak, túlzottnak, néha még modorosnak is Fábri Péter költészetét.

Már a cím is egy minden ellen lázadó fiatal költőt sejtet, aki így mutatkozik be olvasóinak: „Meg kell hát tanulnom tudatosan formálni ezt a kort, vagyis első lépésként önmagammat. Persze ezt megállapítani művészetnek kevés lenne. De ha az átalakulás-átalakítás folyamatát sikerült megragadnom, akkor az sikerült, amire törekedtem. Mert minden változás új változások lehetőségét hordja magában, és így válhat tette a pusztá szó. És nem csak beszélni akarok.”

Kétségtelen tudatosságát, feladatvállalását méltányolnunk kell, s nem szabad elfeledkeznünk arról, hogy egy rendkívül fiatal költőről van szó. Ezeket a verseket egy 16—18 éves fiatalember írta.

Meghökkenetnek Fábri Péter ötletei, amelyek szellemesek, s helyenként a látszat ellenére valóban mélyebbek, s úgy tűnhet, egy sokat megért, sok mindent világosan látó költővel találkoztunk. Hamarosan rá kell azonban jönnünk, hogy Fábri Péter versképző élménye meglehetősen kevés. Ebből fakad az olvasónak az a hiányérzete, melyet a fiatal költő fejlett formakultúrája, műveltsége, jó formaérzeke sem tud betölteni.

Mindezek ellenére mégis érdemes kezünkbe vennünk a „Fosztóképzőkkel” című kötetet, mert a versek között van néhány, amelyben már nem a pusztá szónokiasság dominál, amelyben a tagadás mellett ott van a vállalás, amelynek sorai helyenként megdöbbenően igaznak, őszintének tűnnek.

Fábri Péter költészete még sok mindent rejtegethet magában. Rajta múlik, hogy mi lesz belőle, rajta múlik; azon, hogy mit választ a kötetében vázolt lehetőségek közül, mert vannak versei között olyanok, melyekben határt szab önmagának, fegyverzettebbnek tűnik; s ezek a versek valóban nincsenek híján tehetségnek, őszinte tudatosságnak, elvonatkoztató erőnek, s melyekből kiderül, hogy célja, határozott célja van ezeknek a soroknak. És itt a lázadás sem önmagáért való, a határozott célnak van alárendelve (*Tények, Filozófia, Még el se mondtam, Gyáva bátrak ellen*).

A kötet záróversében — mintegy önértékelését adva — így szól a költő: „s hiába hallgatnék ma már a / bölcsék szavára: / fegyver vagyok, mely, ha nem másra / tüzel magára.” (*Magvető*, 1972.)

SZIGETI LAJOS